

Slovo k povzbuzení na neděli 6. prosince 2020, na 2. neděli adventní
Biblická čtení: Iz 40,1-5.9-11; Ž 85; 2Petr 3,8-14; Mk 1,1-8

Milé sestry, milí bratři,

na druhou a třetí neděli adventní stojí před námi vždy postava svatého Jana Křtitele, rok co rok čteme o jeho vystoupení a působení na judské poušti. Je to právě on, Předchůdce Páně, který nám má být uprostřed adventu průvodcem a pomocníkem, abychom se i my dokázali aspoň nějak otevřít kýženému novému Kristovu příchodu do našeho srdce a života, o který v adventu přeci jde.

Je jasné, že nový příchod Božího Syna do našeho života je jiný než jeho jedinečný příchod na svět před více než dvěma tisíci lety. Ale zároveň nemůže mu být tomuto Kristovu dějinném příchodu na zem zase zcela nepodobný. Je to přeci stále týž Kristus, který přichází. Proto novozákonní svědectví o jeho příchodu a pozemském působení jsou vzorem, prototypem jeho duchovního příchodu do našeho nitra a působení v našem životě. Odhalovat to, rozjímat o tom je jedním z nejdůležitějších smyslů naší stále opakované četby Písma, ať už evangelia či starozákonních mesiánských proroctví.

Proto také platí, že podobně jako Jan Křtitel měl připravit své současníky k přijetí Mesiáše, tak chce připravit dnes i nás. Ne nadarmo svatý Marek právě jeho vystoupením začíná své sepsání evangelia, je to «začátek evangelia o Ježíši Kristu».

Vraťme se ale nejprve k dnešnímu čtení starozákonnímu. Tentokrát nemáme před sebou úplně typické zaslíbení příchodu Mesiáše a jeho působení, jak čteme na jiných místech knihy proroka Izaiáše, zvláště nyní v adventu, ale přesto s příchodem Mesiáše i dnešní text úzce souvisí. Čteme, jak prorok chce své posluchače potěšit – «těšte, těšte můj národ, praví váš Bůh», říká – a touto potěchou následně vybídnout k přípravě na Hospodinův příchod: «Na poušti připravte Hospodinovi cestu... každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží, co je křivé, ať se napřímí, co je drsné, ať se narovná». Aby Mesiáš mohl přijít.

Dnešní starozákonní úryvek je začátkem druhé části Izaiášovy prorocké knihy. Ta již není dílem samotného Izaiáše, proroka žijícího ve druhé polovině osmého století před Kristem, ale autorem této části je jinak neznámý prorok prorokující pod Izaiášovým jménem na začátku babylónského vyhnanství počátkem století šestého před Kristem. Většinou se mu říká Druhý Izaiáš a jeho kniha je také nazývána Knihou útěchy. To, že slova jeho knihy zazněla v době pro Izrael nejtěžší, na začátku poroby, ztráty svobody a vyhnanství, v Babylónii, je pro jejich snad hlubší pochopení důležité. Nikdo z jejich prvních posluchačů nevěděl, jak tento stav bude dlouho trvat, nakonec to bylo skoro celé tři generace, a zda vůbec kdy skončí.

Jelikož jde o slova do mysli proroka vdechnutá Bohem, o slova, která se týmž Božím vnuknutím stala slovy Písma, promlouvají stále, i k nám. Zvláště v situacích, které jsou době jejich prvního vyslovení, době babylónského vyhnanství nějak podobné. Ano, ve všech dobách člověk potřebuje potěšit, povzbudit, potřebuje slyšet, kde skutečnou útěchu hledat: u Boha a jeho Mesiáše. To člověk potřebuje skutečně vždy, ale v dobách těžkých ještě víc...

Už při řeckách babylónských Izrael nacházel útěchu u Hospodina, v Babylónii poznal, že není jiného boha, protože jiné nenašel, jen Hospodina. Jeho pomazaného pak rozpoznal v perském králi Kýrovi, který roku 538 dovolil svým ediktem návrat Izraele domů. Záhy po návratu z vyhnanství Izraeli ale došlo, že nějaký Kýros ještě nebyl tím definitivním mesiášem a že tudíž je třeba čekat na nového, od Boha poslaného Mesiáše a s ním spojovat naději ve skutečně Boží potěšení.

V evangeliu dnes slyšíme starozákonní prorocká slova v ústech Jana Křtitele, který byl poslán před Synem Božím, aby lidi připravil na jeho veřejné působení. Jak jsme si již řekli, jeho slova chtějí připravit i nás na Kristův příchod do našeho srdce a života.

Jistěže bychom se nyní mohli začít soustředit na otázky, co konkrétně může znamenat urovnání stezek našeho života, zvyšování údolí či prohlubní, co snižování hor a pahorků, či co

znamená napřimování křivého a narovnání drsného. To všechno může být bezpochyby velmi důležitým a díky kráse obrazů i do hloubky jdoucím zpytováním svědomí. Ale možná dnes zůstaneme u toho, že je to Kristus, Boží Mesiáš, který přináší útěchu, a že ji přináší zvláště do období všemožného vyhnanství, všemožné Babylónie, ať ta je jakákoli.

Každý z nás je dnes prorokem Izaiášem pozván, aby se Boží útěše otevřel, aby ji přijal. Jan Křtitel toto pozvání nejen opakuje, ale především volá, že tato útěcha již přišla na svět, že Kristus už přišel na svět. A protože s námi na zemi Kristus stále tajemně zůstává, Jan k němu stále volá a zve.

V tomto kontextu je možná pochopitelnější i dnešní druhé čtení z Druhého listu Petrova. Připomíná onen druhý rozměr adventu, že nemá být jen přípravou na oslavu příchodu Mesiáše, který již nastal, přípravou na vánoce, ale že má být také přípravou na Kristův příchod, který teprve nastane, v okamžiku naší smrti a na konci světa. Křesťané, říká dnešní čtení, mají žít tak, aby «očekávali a urychlovali příchod toho Božího dne, kdy se nebesa stráví v ohni a živly se rozplynou v žáru», tedy aby očekávali a urychlovali den Kristova příchodu na konci světa a na konci každého života.

Jak tomu rozumět, zvláště pak v kontextu útěchy a potřeby této útěchy, v situaci nynější stále nekončící pandemie?

Snad v tom smyslu, že s jakýmkoli skutečným příchodem Krista vždy přichází skutečná útěcha. Skutečná útěcha, která má sílu si podmanit lidská srdce, rozehrát je, že se pak také stanou Bohu tvárnějšími, že sama zatouží po narovnání cest, snížení hor, zvýšení údolí, urovnání drsného, po tom všem, k čemu prorok i Předchůdce vybízí. A že v tom silou Kristovy útěchy vytrvají a vydrží i všechen případný žár a hroucení světa.

Pak je snad možné i porozumět Petrově charakteristice křesťanů jako těch, co se na Kristův příchod – na ten během života i na ten na jeho konci – nejen těší, ale ho i uspišují (v řečtině je zde skutečně použité sloveso *speudein*, „urychlovat“ či „uspišovat“).

Že se toto uspišování děje především svatostí a zbožností, jak nám druhé čtení také říká, nám zase připomíná, že právě touha po svatosti a zbožnosti jsou jedním z prvních projevů Kristova příchodu k nám, jeho prvním dotekem, který může pocítit i ten největší hříšník, možná zvláště on. Když člověk pak dovolí této touze se rozvinout, začne s Boží pomocí o svatost a zbožnost aspoň nějak usilovat, pak se přeci čas jeho života naplní radostí, útěchou, naplní se Kristem. Nehledě na to, že svatost a zbožnost možná zkracují i ony chvíle útrap, ať už před smrtí či koncem světa, neboť Pán Ježíš sám říká, že ony dny Bůh zkrátí «kvůli svým vyvoleným».

Co si z toho všeho odnést?

Ač to zní možná banálně, možná příliš jednoduše, ale je to součástí naší víry a je důležitá: První, co nám Kristus chce dát, jsou radost a útěcha. Je dobré toužit po jeho příchodu, uspišovat jej, jakmile se Kristus dotkne našeho nitra formou touhy po svatosti a zbožnosti, uspišovat tím, že této touze dáme ve svém životě více životního prostoru. Čím více tak učiníme, tím budeme mít více Boží útěchy a radosti, tím více budeme mít sílu a chuť těšit i druhé.

Snad právě k tomu nás dnes nejvíce vybízí svatý Jan Křtitel, Předchůdce Páně, stojící na začátku radostné zvěsti o Ježíši Kristu, nám i celému světu...